

Examenbank RBA-4

ONDERZOEK KWALITEIT
EXAMENINSTRUMENTEN
EXAMENLEVERANCIERS 2009

Amersfoort, juli 2009

VASTSTELLING RAPPORT

Dit rapport bevat de resultaten van het onderzoek naar de kwaliteit van de examinering dat op 2 april 2009 plaats vond bij Examenbank RBA4.

Het rapport is vastgesteld op 20 juli 2009.

Reproductie van het rapport zonder toestemming van de inspectie of de leverancier vindt niet plaats anders dan in zijn volledige vorm.

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE 5

- 1 AANBOD INSTRUMENTEN EN/OF DIENSTEN 7
- 2 RESULTAAT BEOORDELING 10

BIJLAGE 1: STANDAARDEN VOOR ONDERZOEK BIJ EXAMENLEVERANCIERS 16

1 AANBOD INSTRUMENTEN EN/OF DIENSTEN

1.1. Inleiding

Onderwijsinstellingen kopen exameninstrumenten en/of -diensten in bij examenleveranciers. De onderwijsinstelling is verantwoordelijk voor de examenkwaliteit en dus ook voor de kwaliteit van de ingekochte exameninstrumenten en/of -diensten. Deze instrumenten en diensten worden uit oogpunt van doelmatigheid door de Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) één keer onderzocht bij de leverancier en niet bij alle inkopende instellingen. Als de inkopende instelling het ingekochte product en/of dienst ongewijzigd inzet in de examinering, dan wordt het beoordelingsresultaat in het onderzoeksrapport van de examenleverancier overgenomen in het rapport van het onderzoek naar de examenkwaliteit bij de instelling zelf, zonder dat aanvullend onderzoek nodig is.

Het onderzoek bij de examenleveranciers vindt plaats op basis van het waarderingskader kwaliteit examinering, onderdeel van het Toezichtkader bve 2009. Het beperkt zich voor de exameninstrumenten tot de standaarden over de uitstroomeisen (standaard 3) en de toetstechnische eisen (standaard 4). Als de leverancier examendiensten levert, dan zijn de standaarden over deskundigheid (standaard 2), de afname en beoordeling (standaard 5, uitgezonderd het aspect "diplomering") én de borging van de examenkwaliteit (standaard 6) van toepassing. Zie hiervoor Bijlage 1.

De Examenbank RBA-4 levert alleen exameninstrumenten.

1.2. Onderzoek

Uitgangspunt voor het onderzoek bij de Examenbank RBA-4 was het exameninstrumentarium. Op locatie vonden gesprekken plaats met onder andere constructeurs, vaststellers, assessoren, vertegenwoordigers uit de examencommissie en het management.

Tijdens deze gesprekken zijn de voorlopige uitkomsten van de productbeoordelingen besproken en werd relevante aanvullende documentatie onderzocht. Ter afsluiting vond een gesprek plaats met het management van de organisatie.

In de volgende tabellen staat een overzicht van de onderzochte exameninstrumenten en/of examendiensten.

Tabel 1. Overzicht van de onderzochte Eindtermgerichte opleidingen

Crebo	Deelkwalificatie	Product /dienst	Crebo	Opleiding	Leerweg
51549	Basiszorg	P	10426	Verpleegkundige	BOL/BBL
51550	Chronisch Zieken I	P	10426	Verpleegkundige	BOL/BBL
51551	Psychiatrie en Verstandelijk Gehandicaptenzorg I	P	10426	Verpleegkundige	BOL/BBL
51552	Kraam-, Kind- en Jeugdzorg I	P	10426	Verpleegkundige	BOL/BBL
51553	Klinische Zorg	P	10426	Verpleegkundige	BOL/BBL
51554	Verplegen van Kinderen en Jeugdigen I	P	10426	Verpleegkundige	BOL/BBL
51555	Verplegen Zwangeren, Barenden, Kraamvrouwen,	P	10426	Verpleegkundige	BOL/BBL

	Pasgeborenen I				
51556	Verplegen van Zorgvragers met een Psychiatrische Ziekte I	P	10426	Verpleegkundige	BOL/BBL
51557	Verplegen van Verstandelijk Gehandicapten I	P	10426	Verpleegkundige	BOL/BBL
51558	Verplegen van Geriatrische Zorgvragers I	P	10426	Verpleegkundige	BOL/BBL
51559	Verplegen van Zorgvragers voor en na Chirurgische Ingreep I	P	10426	Verpleegkundige	BOL/BBL
51560	Verplegen Chronisch Zieken, Lich. Gehandicapten, Revalideren	P	10426	Verpleegkundige	BOL/BBL
51561	Kwaliteitszorg en Deskundigheidsbeoordering Verpleegkunde I	P	10426	Verpleegkundige	BOL/BBL
51562	Coördinatie en Continuïteit van Zorg I	P	10426	Verpleegkundige	BOL/BBL
51563	Verpleegtechnische Handelingen	P	10426	Verpleegkundige	BOL/BBL
51564	Plannen van Verpleegkundige Zorg I	P	10426	Verpleegkundige	BOL/BBL
51565	Ontwikkelingen in de Maatschappij II	P	10426	Verpleegkundige	BOL/BBL
51566	Preventie en GVO I	P	10426	Verpleegkundige	BOL/BBL
51567	Ontwikkelingen in de Maatschappij I	P	10426	Verpleegkundige	BOL/BBL
51568	Interactie in Beroepssituaties	P	10426	Verpleegkundige	BOL/BBL
51567	Ontwikkelingen in de Maatschappij I	P	10428	Helpende	BOL/BBL
51568	Interactie in Beroepssituaties	P	10428	Helpende	BOL/BBL
51581	Zorg voor Huishouding	P	10428	Helpende	BOL/BBL
51582	Kwaliteitszorg en Deskundigheidsbeoordering Helpende	P	10428	Helpende	BOL/BBL
51583	Ondersteuning ADL	P	10428	Helpende	BOL/BBL
51584	Methodisch Werken	P	10428	Helpende	BOL/BBL

Tabel 2. Overzicht van de onderzochte Competentiegerichte opleidingen

Crebo	Opleiding en uitstroom	Product/dienst	Leerweg
92620	Pedagogisch werker (Pedagogisch Werker kinderopvang)	P	BOL/BBL

92632	Pedagogisch werk (Pedagogisch werker Kinderopvang)	P	BOL/BBL
92650	Maatschappelijke Zorg (Medewerker Maatschappelijke zorg) 3	P	BOL/BBL
92662	Maatschappelijke Zorg (Medewerker Volwassenenwerk)	P	BOL/BBL
93510	MBO-Verpleegkundige	P	BOL/BBL

2 RESULTAAT BEOORDELING

2.1. Inleiding

In onderstaande tabel zijn de oordelen over de onderzochte exameninstrumenten en/of –diensten weergegeven. Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van de relevante standaarden van het waarderingskader kwaliteit examinering uit het Toezichtkader bve 2009.

De paragraaf 'Toelichting beoordeling exameninstrumenten' bevat een toelichting op de oordelen.

Tabel 3. Overzicht van de beoordeling van eindtermgerichte producten

Crebo	Deelkwalificatie	Product/dienst	2. Deskundigheid betrokkenen	3. Instrumentarium: uitstroomeisen	4. Instrumentarium: toetstechnisch	5. Deugdelijkheid examenprocessen	6. Borging processen
51549	Basiszorg	P	-	√	√	-	-
51550	Chronisch Zieken I	P	-	√	√	-	-
51551	Psychiatrie en Verstandelijk Gehandicaptenzorg I	P	-	√	√	-	-
51552	Kraam-, Kind- en Jeugdzorg I	P	-	√	√	-	-
51553	Klinische Zorg	P	-	√	√	-	-
51554	Verplegen van Kinderen en Jeugdigen I	P	-	√	√	-	-
51555	Verplegen Zwangeren, Barenden, Kraamvrouwen, Pasgeborenen I	P	-	√	√	-	-
51556	Verplegen van Zorgvragers met een Psychiatrische Ziekte I	P	-	√	√	-	-
51557	Verplegen van Verstandelijk Gehandicapten I	P	-	√	√	-	-
51558	Verplegen van Geriatrische Zorgvragers I	P	-	√	√	-	-
51559	Verplegen van Zorgvragers voor en na Chirurgische Ingreep I	P	-	√	√	-	-
51560	Verplegen Chronisch Zieken, Lich. Gehandicaptten, Revalideren	P	-	√	√	-	-
51561	Kwaliteitszorg en Deskundigheidsbevordering Verpleegkunde I	P	-	√	√	-	-
51562	Coördinatie en Continuïteit van Zorg I	P	-	√	√	-	-
51563	Verpleegtechnische Handelingen	P	-	√	√	-	-
51564	Plannen van Verpleegkundige Zorg I	P	-	√	√	-	-
51565	Ontwikkelingen in de Maatschappij II	P	-	√	√	-	-
51566	Preventie en GVO I	P	-	√	√	-	-
51567	Ontwikkelingen in de Maatschappij I	P	-	√	√	-	-
51568	Interactie in Beroepssituaties	P	-	√	√	-	-
51581	Zorg voor Huishouding	P	-	√	√	-	-
51582	Kwaliteitszorg en Deskundigheidsbevordering Helpende	P	-	√	√	-	-
51583	Ondersteuning ADL	P	-	√	√	-	-
51584	Methodisch Werken	P	-	√	√	-	-

V = voldoende / O = onvoldoende / - = niet van toepassing
N = nader onderzoek bij de instelling is nodig alvorens een oordeel gegeven kan worden. Een nadere invulling van het instrument is nodig.

Tabel 4. Overzicht van de beoordeling van competentiegerichte producten

Crebo	Opleiding en uitstroom	Product/dienst	2 Deskundigheid betrokkenen	3 Instrumentarium: uitstroomeisen	4 Instrumentarium: toetstechnisch	5 Deugdelijkheid examenprocessen	6 Borging processen
92620	Pedagogisch werker (Pedagogisch Werker kinderopvang)	P	-	V	V	-	-
92632	Pedagogisch werk (Pedagogisch werker Kinderopvang)	P	-	V	V	-	-
92650	Maatschappelijke Zorg (Medewerker Maatschappelijke zorg) 3	P	-	V	V	-	-
92662	Maatschappelijke Zorg (Medewerker Volwassenenwerk)	P	-	V	V	-	-
93510	MBO-Verpleegkundige	P	-	V	V	-	-
V = voldoende / O = onvoldoende / - = niet van toepassing N = nader onderzoek bij de instelling is nodig alvorens een oordeel gegeven kan worden. Een nadere invulling van het instrument is nodig.							

Voor de competentiegerichte opleidingen in tabel 4 levert RBA-4 uitsluitend de beroepsgerichte kerntaken in de vorm van exameninstrumenten (proeve van bekwaamheid).

Voor talen en leren, loopbaan en burgerschap (LLB) levert RBA-4 geen examenproducten. De instrumenten voor talen zullen bij de instelling worden opgevraagd en beoordeeld. Voor leren, loopbaan en burgerschap vraagt de inspectie een verantwoording op bij de instelling.

2.2. Toelichting beoordeling van de exameninstrumenten

2.2.1. Beoordeling exameninstrumentarium eindtermgericht (bij tabel 3)

Samenvatting

Het exameninstrumentarium van alle onderzochte deelkwalificaties voldoet inhoudelijk aan de uitstroomeisen en aan de toetstechnische kwaliteitseisen. De eindtermen worden in voldoende mate getoetst en de opdrachten passen qua toetsvorm en inhoud bij de eindtermen. De cesuur ligt op een niveau dat de deelnemer gemiddeld voldoet aan de vereisten. De informatie aan de deelnemer is helder en het is duidelijk onder welke omstandigheden het examen zal worden afgenomen.

De beoordelingsaanpak is voor alle deelkwalificaties hetzelfde van opzet. Deze beoordelingsaanpak is voldoende. De beoordelingsvoorschriften zijn duidelijk voor de beoordelaar(s) en de deelnemer. De beoordelingscriteria bestaan uit kritieke criteria voor het beroep en zijn niet verder uitgewerkt met indicatoren. Dit is ook niet noodzakelijk omdat de aard en de beschrijving van de opdrachten en de beoordelingscriteria hier voldoende houvast geven voor een eenduidige beoordeling. Aandachtspunt hierbij is wel dat de beoordelaars van de afnemers van Examenbank RBA-4 voldoende inhoudelijke en beoordelingsdeskundigheid moeten bezitten.

Voor zover relevant zijn de wettelijke beroepsvereisten in het kader van de wet BIG opgenomen in de examinering.

Er zijn twee algemene aandachtspunten. In de Algemene handleiding Proeve van bekwaamheid (juli 2006) onderdeel 6 wordt gesteld dat er 3 documenten van belang zijn bij uitvoering, maar er worden er maar twee genoemd. Daarnaast is in de beoordelingsinstructies niet duidelijk gemaakt of de begeleider ook beoordelaar is. Deze twee rollen dienen nadrukkelijk gescheiden te zijn om een objectieve beoordeling te garanderen.

Voor enkele deelkwalificaties zijn er ook andere aandachtspunten. Deze zijn hieronder beschreven, voor zover relevant.

51561 Kwaliteitszorg en deskundigheidsbevordering verpleegkunde I

Een aandachtspunt is de beoordeling van opdracht 1 'Heeft een voorstel ter verbetering van een onderdeel van de zorgverlening geschreven'. Hier moet duidelijker omschreven worden waar dit voorstel aan moet voldoen.

51565 Ontwikkelingen in de maatschappij II

Er zijn enkele aandachtspunten. Het leerproces wordt meegenomen in de beoordeling van de opdrachten, echter het heeft een grote weging bij de opdrachten. Daarnaast geldt ook hier als aandachtspunt dat in de beoordelingsinstructies niet duidelijk is gemaakt of de begeleider ook beoordelaar is. In de opdrachten 1: 'Heeft aangegeven wat de invloed van technologie is op werk' en 2 'Heeft benoemd waardoor er migratiestromingen veroorzaakt werden en worden' moet duidelijker omschreven worden waar de opsomming of beschrijving aan moet voldoen.

51582 Kwaliteitszorg en Deskundigheidsbevordering Helpende

Voor eindterm 3 (De afgestudeerde kan een bijdrage leveren aan kwaliteitszorg volgens richtlijnen en procedures) geldt dat de opdracht niet past bij de eindterm. Een bijdrage leveren aan kwaliteitszorg wordt onvoldoende getoetst. De dekking blijft wel voldoende (75%). Bij de toetsing van eindterm 1 (De afgestudeerde kan de kaders toepassen waarbinnen de zorg wordt verleend) moet voorts de opdracht worden aangevuld met het daadwerkelijk toepassen van de kaders. Dit doet meer recht aan de inhoud van de eindterm.

51584 Methodisch Werken

De aard van de casussen (opdracht 2 van Proeve 3) is niet helder omschreven. De tijdsduur van de opdracht moet in een aantal opdrachten duidelijker worden omschreven.

2.2.2. Beoordeling exameninstrumentarium competentiegericht (bij tabel 4)

Samenvatting

Het exameninstrumentarium voldoet inhoudelijk aan de uitstroomeisen. De systematiek van verantwoording van de werkprocessen is overzichtelijk. Alle werkprocessen per kerntaak worden geëxamineerd en de opdrachten passen qua toetsvorm en inhoud bij de werkprocessen. De cesuur ligt op een niveau dat de deelnemer gemiddeld voldoet aan de vereisten. De informatie aan de deelnemer is helder en het is duidelijk onder welke omstandigheden het examen zal worden afgenomen.

De beoordelingsaanpak is voldoende. De beoordelingsvoorschriften zijn duidelijk voor de beoordelaar(s) en de deelnemer. De beoordelingscriteria bestaan uit kritieke criteria voor het beroep en komen overeen met de prestatie-indicatoren uit het kwalificatiedossier. De criteria sluiten goed aan op de beroepspraktijk. Wel is de toevoeging "te denken valt aan" bij de beoordeling van de competenties verwarrend en onhandig geformuleerd. Dit lijkt veel ruimte te bieden aan de beoordelaar(s). Aandachtspunt is om de kritieke criteria duidelijker vast te stellen, naast de minder kritieke criteria.

Deze beoordelingsaanpak levert echter geen risico op voor een betrouwbare en deugdelijke beoordeling. Aandachtspunt hierbij is wel dat de beoordelaars van de afnemers van Examenbank RBA-4 voldoende inhoudelijke en beoordelingsdeskundigheid moeten bezitten.

Voor de competentiegerichte opleidingen levert RBA-4 uitsluitend de beroepsgerichte kerntaken in de vorm van exameninstrumenten (proeves van bekwaamheid). Voor talen en leren, loopbaan en burgerschap (LLB) levert RBA-4 geen examenproducten. De instrumenten voor talen zullen bij de instelling worden opgevraagd en beoordeeld. Voor leren, loopbaan en burgerschap vraagt de inspectie een verantwoording op bij de instelling.

Voor enkele opleidingen zijn er ook specifieke aandachtspunten. Deze zijn hieronder beschreven.

92620 Pedagogisch werker (Pedagogisch Werker kinderopvang)

In de meeste opdrachten (11 van de 13) van de proeves wordt geen duidelijke tijdslijmiet aangegeven van de opdrachten. Wel is aangegeven dat de beoordelaar begin en einde bepaalt, maar dit is te summier.

92632 Pedagogisch werk (Pedagogisch werker Kinderopvang)

In de opdrachten wordt geen duidelijke tijdslijmiet aangegeven. Wel is aangegeven dat de beoordelaar begin en einde bepaalt, maar dit is te summier.

92650 Maatschappelijke Zorg (Medewerker Maatschappelijke zorg) 3

In een aantal opdrachten moeten de eisen aan de cliënt of groep specifiek geformuleerd worden. In een aantal opdrachten van de proeves *planmatig werken en ondersteunen bij dagelijkse taken* moet de tijdsduur duidelijker worden omschreven.

92662 Maatschappelijke Zorg (Medewerker Volwassenenwerk)

In een aantal opdrachten moeten de eisen aan de cliënt of groep specifiek geformuleerd worden.

BIJLAGE 1: STANDAARDEN VOOR ONDERZOEK BIJ EXAMENLEVERANCIERS

Standaarden Toezichtkader BVE 2009	Leverancier profiel A	Leverancier profiel B	Leverancier profiel C
Standaard 1: Het beroepenveld heeft vertrouwen in de examenkwaliteit.			
Standaard 2: De deskundigheid van betrokkenen ¹ is geborgd.			
Standaard 3: Het exameninstrumentarium voldoet inhoudelijk aan de uitstroomeisen.			
Standaard 4: Het exameninstrumentarium voldoet aan de toetstechnische eisen.			
Standaard 5: De examenprocessen van afname en beoordeling (<i>en diplomering</i> ²) zijn deugdelijk.			
Standaard 6: De examinering is voldoende geborgd.			
Standaard 7: De instelling voldoet aan de wettelijke vereisten rondom examinering.			

Profiel A: de leverancier levert uitsluitend examentoetsen.

Profiel B: de leverancier verzorgt uitsluitend examenafnames en de beoordeling daarvan. Deelnemers leggen een examen af dat niet door de leverancier zelf is ontwikkeld.

Profiel C: de leverancier levert examentoetsen en levert als dienst de examenafname en beoordeling van examens.

Het volledige Toezichtkader bve 2009 is te vinden op www.onderwijsinspectie.nl

¹ Het betreft hier de deskundigheid van de betrokkenen bij de afname en de beoordeling

² Diplomering is voorbehouden aan onderwijs- en exameninstellingen in het bezit van een crebolicentie.